

Çiftçi dışındaki kişilerden satın alınan zirai ürünlerde müteselsil sorumluluk kapsamında tevkifat yapıp yapılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.10.15.01-2010-GVK-1329-59
Tarih	09.06.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BALIKESİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.10.15.01-2010-GVK-1329-59

09/06/2011

Konu : Çiftçi dışındaki kişilerden satın alınan zirai ürünlerde müteselsil sorumluluk kapsamında tevkifat yapıp yapılmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; Şirketinizin esas faaliyet konusunun kanatlı, büyük ve küçük baş hayvan eti ve bu hayvanlar için yem üretimi olduğu, satın aldığınız damızlık piliçler ile civciv ürettiğiniz, hindi üretimi için ise 1-2 günlük hindi palazları satın aldığınız, bu hizmetler karşılığında vergi mükellefi olmayanlara müstahsil makbuzu düzenleyip stopaj yapıldığı, vergi mükellefi olanlara da fatura karşılığında ödeme yapıldığı, yem üretimi için gerekli satın alınan tüm hammadde ve zirai ürünler ilgili Ticaret Borsalarınca tescil işlemine tabi tutulduğu ve borsa tescil ücretlerinin ödendiği, kesim zamanı gelen piliç, hindi, büyük ve küçükbaş hayvanların tesislerinizde kesim, parçalama, şoklama gibi muhtelif aşamalardan geçirilerek satışa hazır ürün haline getirildiği, et ürünlerinin tamamının muhtelif müşteriler ve ihale suretiyle askeri kurumlar kamu kurum ve kuruluşlarına fatura karşılığı

satıldığı, kamu kurum ve kuruluşlarınca uygulamada piliç, hindi ve kırmızı et satışları için tarafınıza yapılan ödemeler üzerinden % 2 oranında Gelir Vergisi tevkifatı yapıldığı belirtilerek, konuya ilişkin Başkanlığımız görüşlerinin istenildiği anlaşılmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Vergi Tevkifatı"nın düzenlendiği 94 üncü maddesinde; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin 11 numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 1, bunun dışında kalanlarda % 2, diğer zirai mahsuller için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 2, bunun dışında kalanlarda ve zirai hizmet alımlarında %4 olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesi, tevkif yoluyla ödenen vergilerde müteselsil sorumluluk esasını getirmiştir. Söz konusu maddede mal alım satımı dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, bu kişilerle birlikte verginin ödenmemesinden alım satım taraf olanların tümünün müteselsilen sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Konuyla ilgili yayımlanan 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile zirai ürünlerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu Tebliğin ikinci bölümünde, destekleme alımı yapmayan, ancak zirai ürün işleyen veya imalatçı olmamakla beraber zirai ürün alımında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının zirai ürün alımlarında gelir vergisi tevkifatı yapmaları gerektiği açıklanmıştır. Bu kuruluşların zirai ürünlerle ilgili gelir vergisi tevkifatını yapmamaları halinde, ödenmeyen vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammından kendilerinin sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Anılan Tebliğin dördüncü bölümünde ise, "... Öte yandan, bu Tebliğin 1, 2 ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların; çiftçi dışında kalan kişi, kurum ve kuruluşlardan, 5590 sayılı Kanuna göre (18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 103 üncü maddesi ile 5590 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış olup, diğer mevzuatla 8/3/1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.) kurulmuş bulunan Ticaret Borsalarında tescil ettirerek satın aldıkları zirai ürün

bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmayacaklar ve müteselsilen de sorumlu olmayacaklardır. Ancak; söz konusu zirai ürünlerle ilgili olarak daha önce çiftçiden satın alınması esnasında gelir vergisi tevkifatının yapılmamış olması halinde, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü Borsaya getirenler de müteselsilen sorumlu olacaklardır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, tarafınızca Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlara satılan zirai ürünler dolayısıyla yapılacak ödemeler üzerinden, anılan Kanunun 94/11 maddesi uyarınca gelir vergisi tevkifatı yapılacağı tabiidir. Ancak, söz konusu zirai ürünlerin ticaret borsalarına tescil ettirilerek satılması halinde, anılan kurumlar tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Bu durumda, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemini yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü borsaya getirenler müteselsilen sorumlu olacaklardır.

Öte yandan, civciv ve palazların yetiştirilmesi konusunda anlaştığınız çiftçilere, gerekli yem ve ilaç gibi üretim girdilerin temin edilmesi suretiyle bakımlarının yaptırılarak piliç ve hindi haline getirildikten sonra firmanıza geri verilmesi işleminin zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet alımı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bakanlığımızca hazırlanıp 15/09/1995 tarih ve 22405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 188 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde konuya ilişkin gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde; söz konusu zirai faaliyet kapsamında ifa edilen zirai hizmetler karşılığında çiftçiye ödenecek bedeller üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 11/c(ii) bendi uyarınca % 4 oranında tevkifat yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

